

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. II. Cui prorogari Jurisdictio possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

nus præfixus fuit Statuto aliquo, vel ab homine: eò quòd tunc non in favorem publicum, sed privatum litigantium præfixus censetur. Idque maximè dicendum erit, si constat, quòd etiam ipsa lex in aliqua causa terminum statuerit principaliter in favorem litigantium: qualis casus habetur in Trident. *sess. 24. c. 20. de Refor.* ubi licèt statuatur, ut causæ omnes Ecclesiasticæ, tametsi Beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinarijs locorum agitentur, ac saltem intra biennium à die litis motæ terminentur: est tamen liberum partibus coram eodem pergere, vel Superiorem adire, ut eum communi DD. tradit August. Barbosa. *in cit. c. 20. Trident.*

§. II.

Cui prorogari Jurisdictio possit.

SUMMARIUM.

404. *Jurisdictio illi tantum prorogari potest, qui jam antea aliquam habet.*
 405. *Nec fieri potest prorogatio in tempus, quo Jurisdictio erit finita.*
 406. *Nec prorogari potest nova species jurisdictionis.*
 407. *Potest tamen fieri prorogatio à summa minore ad majorem.*
 408. *Jurisdictio in certas causas unitantum concessa, prorogari alteri in easdem non potest.*
 409. *Si Jurisdictio est limitata solum quoad personas, non verò quoad causas, circa has prorogatio indistinctè admittitur.*

404. Prorogationem jurisdictionis Jure communi tam Civili, quàm Ecclesiastico, permissam esse, seu posse litigantes mutuo consensu relicto Judice suo competente alium adire, eique suam causam decidendam committere, notum est ex *L. Est receptum 14. & L. si convenerit 18. ff. de Jurisdic. L. 1. §. 2. ff. de Judic. L. 1. C. de Jurisdic. omn. Judic. C. Cum olim 32. & C. P. §. G. de Offic. §. potest. Judic. deleg. C. Statum de Rescript. in 6. C. significasti 18. de Foro Compet.* Controversum duntaxat est, quibus

T. t.

bus

bus & quâ ratione, quò vim & effectum habeat, facienda sit. Dubium primò nascitur, cui prorogari Jurisdictione possit. Responsio ad hanc quæstionem patet ex ipsa Prorogationis definitione, videlicet illi tantùm prorogari jurisdictionem posse, qui jam antecederet aliquam habet. Cùm enim Prorogatio sit extensio, supponitur jam præexistere, quod extendi possit. Hinc conventio inter Creditorem & Debitorem non valet, ut hic in casum non factæ solutionis ad præfixum diem, incarcerari possit propria auctoritate à Creditore, & ab eodem detineri in suis privatis ædibus: cùm citatio realis sit jurisdictionis. *L. un. C. de privat. carcer. inhibet.* Hinc pariter prorogatio & extensio temporis seu termini à Lege vel sententiâ præfixi locum non habet, quando is jam expiravit; sed solum, quando nondum est finitus. *L. sed si manente 5. ff. de precar. L. si cùm dies ff. de Arbitr. L. 3. ff. de damno infect.* Ratio ulterior & intrinseca est: quia is, qui jurisdictionem nunquam habuit, vel jam non amplius habet, est privatus; privato autem per consensum privatorum Jurisdictio seu potestas judicandi tribui non potest. *L. privatorum. ff. de Jurisdic. L. penult. ff. de Judic. Panorm. in C. de causis de Offic. & potest. Judic. deleg. n. 7. & Felin. n. 4. v. 4. Alexand. in cit. L. ff. de damno infect.* Bald. in *L. si qui ex consensu C. de Episcop. audient. n. 8. Boër. decision. 294. n. 2. Unde cit. C. P. & G. de Offic. & potest. Judic. deleg. L. 1. ff. de Judic. & L. 1. C. de Jurisdic. omn. Judic.* supponitur, debere præexistere & aliunde jam dari Jurisdictionem, quæ prorogatur.

405. Quin etiam si quis nunc habeat Jurisdictionem, nihilominus prorogatio erit invalida, si nunc quidem fiat, attamen in tempus, quo fuerit finita: si quidem loquamur de Jurisdictione Ordinaria, ut patet ex dictis n. 402. traduntque Bald. *l. c. n. 8. in fin. Felin. in cit. C. de causis de Offic. & potest. Judic. deleg. n. 4. v. quarta declaratio.* Quia Judicis Ordinarij potestas non respicit favorem horum vel illorum litigantium, sed publicum, ac idcirco si finita aliquando est, non poterit ab illis dari etiam

etiam tempore, quo ipsa adhuc durat, ad tempus, quo duratura non est, cum aliquem actum tempore etiam habili referre in tempus inhabile, idem sit, ac illum facere tempore inhabili, uti notat Felin. *l. c.*

406. Sed neque sufficit habere quamcunque Jurisdictionem, sed requiritur insuper, ut is, cui fit prorogatio ab alienis subditis, Jurisdictionem in suos subditos habeat similem illi, quam alieni per suam prorogationem dare cupiunt. Cyn. & Bald. in *L. Testamenta omnia C. de Testam.* Panorm. in *cit. C. P. & G. n. 12.* & in *C. si diligenti de Foro compet. n. 30.* Felin. in *C. Caterum de Judic. n. 2.* Matth. de Afflict. *L. 1. Constit. rubr. 42. n. 32.* Aretin. in *L. 1. §. si quis simpliciter colum. penult. ff. de V. S.* Hinc habenti Jurisdictionem ad causas certæ tantum speciei, prorogari ea nequit ad causas alterius speciei. *L. Solemus 61. §. Latrunculator. ff. de Judic.* Ex. gr. Jurisdictio in criminalibus prorogari non potest, eam in his causis non habenti: quia hæc non esset prorogatio, sed novæ Jurisdictionis collatio, quæ partium voluntate in criminalibus tribui nequit. *cit. L. 1. §. 2. ff. de Judic. L. 1. C. de Jurisdic. omn. Judic. & ibi Glossa v. Judicibus,* Bartol. in *L. inter convenientes. ff. ad municipal. n. 1.* Paul. Castr. in *cit. L. 1. n. 20.* Panorm. in *C. si diligenti de Foro compet. n. 14.* Jul. Clarus in *Pract. Crimin. §. fin. q. 42.* ubi communem dicit. Neque de mixto ad merum Imperium, sed tantum de mero ad merum, mixto ad mixtum, fit prorogatio. Bartolus & Panorm. *ll. cc.* Indidem deducitur, quod si per statutum alicui concessa sit facultas de causis mercatorum cognoscendi, is virtute prorogationis cognoscere nequeat de causis non mercatorum, etiam subditorum. Cyn. in *L. 1. C. de Jurisdic. omn. Judic. in fin.* Bald. *n. 2.* aliique in *L. Testamenta omnia C. de Testam.* Idemque Bald. in *C. de causis de Offic. §. potest. Judic. deleg. n. 4.* Panorm. in *C. significasti de Foro comp. n. 16.* & in *cit. C. P. & G. n. 15.* & *ibid. Felin. n. 12.* Jason in *L. Est receptum. ff. de Jurisdic. n. 7.* ac alij, quos refert Vantius de *Nullitat. tit. de Nullit. ex defectu Jurisdic. Ordin. n. 52.*

407. Illud tamen concedendum est, quòd Judici habenti limitatam jurisdictionem, & super certa tantum summa ac quantitate cognoscenti, prorogari illa valeat ad summam majorem. Ita tradit Julian. *L. de qua re* 74. §. 1. ff. de *Judic. Judex*, inquit, *qui usque ad certam summam jussus est, etiam de re majore judicare potest, si inter litigatores conveniat.* Idemque tradit Paulus *L. 28. ff. ad municipal.* asserens: *inter convenientes* (seu consentientes) *& de re majori apud Magistratus municipales agetur.* Ratio est: quia quæ differunt solum secundum plus & minus, non differunt specie, sed solum qualitate vel quantitate. *L. fin. ff. de Fundo instructo.*

408. E contrario quando Lex vel Statutum Jurisdictionem alicui concedit ad cognoscendum de certis causis, adempta aliis potestate de illis cognoscendi, alij Judices præter illum cognoscere de hisce causis etiam virtute prorogationis non possunt: quia prorogatio fieri nequit, quando est prohibita. *cit. L. 2. §. 2. ff. de Judic.* at quando adempta reliquis potestate uni tantum in certas causas concessa est jurisdicatio, eo ipso censetur esse negata prorogatio: cum Legi prohibitivæ renunciare non possint partes. *Gloss. in L. A Divo Pio ff. de Ritu Nupt. & in L. 1. C. Ne fideiuss. dotium dentur. Dec. consil. 18. n. 5. Bald. in L. 1. C. Ne de statu defunct. n. 1. & in L. cum eorum C. de Sentent. & interlocut.* Illi tamen, cui soli concessa est jurisdicatio in certas causas, prorogari ea potest etiam in alias. *L. non quidem 1. C. de Jurisdic. omn. Judic.* dummodo in alias non sit adempta, & duntaxat in certas illas concessa. *L. 3. §. cum Titio. ff. de Adimen. Legat. L. Rationes junct. Gloss. C. de Probation.*

409. Ex dictis consequens est, quòd si Jurisdicatio sit limitata solum quoad personas, non autem quoad causas, indistinctè quoad causas admittenda sit prorogatio. Patet ex *L. si per errorem junct. Gloss. 1. ff. de Jurisdic. & cit. L. 1. C. de Jurisdic. omn. Judic.* vi cujus indistinctè permittitur, ut prorogare jurisdictionem Procuratori Cæsaris possint etiam illi, qui controversias cum fi-
sco

fco non habent: quia licet per se ejus jurisdictio se solum extendat ad personas eorum, qui cum fisco controversias habent, non tamen limitata est ad certas causas. Ratio ulterior est: quia prorogatio alias nunquam esset licita, quia jurisdictio semper est contracta & limitata ad personas subditorum. *C. 2. de Constitut. in 6. & L. fin. ff. de Jurisdic.* Igitur tunc solum non est permessa prorogatio, quando restricta alicujus Judicis Jurisdictionem est quoad causas, v. g. si Jurisdictionem, ut diximus, criminalem non habeat, & litigantes hanc illi prorogare vellent; aut illi, qui Judex datus est solis mercatoribus quoad ipsorum commercia. In hoc enim casu non tantum quoad personas, sed etiam quoad causas limitatam Jurisdictionem haberet.

§. III.

Qui prorogare Jurisdictionem possint.

SUMMARIUM.

410. *Prorogare Jurisdictionem Judicis incompetentis possunt omnes, qui habent personam standi in judicio.*
411. *Procurator habens speciale mandatum, aut generale cum libera potestate, potest prorogare Jurisdictionem.*
412. *Clerici in se prorogare Jurisdictionem Judici laico nequeunt etiam cum sui Episcopi licentia: absque hac neque Judici Ecclesiastico.*
413. & 414. *Refellitur cavillum Cuiacij ac aliorum.*
415. *Non obstante prorogatione Clerici, processus est nullus. Eadem est ratio de prorogatione, quam faciunt Exempti, seu summe Sedi immediate subiecti.*
416. *Studiosos æque, ac Clericos, non posse prorogare Jurisdictionem, censent aliqui.*
417. *Contrarium de Jure verius est.*

§ 10. Jurisdictionem Judicis non competentis prorogare possunt omnes, qui habent personam standi in judicio. Non Pupilli